

SZEGEDI KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET

2012. évi kutatási beszámoló

Osszeállította:
SZEGEDI KARSZT- ÉS
BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET

Tarnai Tamás
kutatásvezető

Orfű, 2012. december 31.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Előzmények és a kutatás céljainak az összefoglalása.....	2
2. Feltáró kutatás a 2012-es évben.....	3
2.1. 2012. március 15-16-17-18.....	4
2.2. 2012. április 6-7-8.....	4
2.3. 2012. június 1-2-3.....	4
2.4. Nyári kutatótábor 2012. július 24 – augusztus 12-ig.....	5
2.5. 2012. október 19-20-21-22-23.....	5
2.6. 2012. december 21-22-23.....	6
3. Kutatási eredmények 2012-ben.....	6
3.1. Szuadó-barlang (4120-69).....	6
3.2. Gilisztás-barlang (4120-70).....	6
3.3. Trió-barlang (4120-71).....	7
3.4. Rumba víznyelőbarlang (4120-92).....	7
3.5. Jószerencsét-aknabarlang (4120-97).....	7
3.6. Páfrányos-zsomboly (nincs még kataszteri száma).....	7

1. Előzmények, és a kutatás céljainak az összefoglalása

A Szegei Karszt- és Barlangkutató Egyesület (továbbiakban: SZKBE) A 2012. naptári évre az alábbi karsztobjektumokra rendelkeztelt feltáró kutatási engedéllyel, amelyet a KTM 13/1998. (V. 6.) rendelete alapján a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség adott ki a 709-6/2012 iktatószámú határozatával:

1. Szuadó-barlang (4120-69)
2. Trió-barlang (4120-71)
3. Gilisztás-barlang (4120-70)
4. Rumba-víznyelőbarlang (4120-92)
5. Jószerencsét-aknabarlang (4120-97)
6. Páfrányos-zsomboly (Kataszteri száma nincs még)

A kutatott barlangok listája, mondhatni már szokványos, hiszen az egyesületünk hagyományosan ezeket a barlangokat kutatja, illetve erejéhez mérten tartja karban, gondozza és vigyáz rájuk. A mecseki kutatócsoportok közül az SZKBE ugyanis a 90-es évektől a Szuadó-völgy, illetve a vízfő forrás környezetében tevékenykedik.

Több hétvégés kutatótábort terveztünk az év során, amelyeknek a kiinduló pontjául, bázisául a Mecsek Házát határoztuk meg, ahol a kutatási felszereléseket is tartottuk. A kéthetes nyári kutatótáborunkat (2012. július 24. – augusztus 12.) hagyományosan a Szuadó-völgyben végeztük. Mivel a völgy és tágabb környezete a 4/2009 (IV.10.) KvVM rendelet alapján új védelmet kapott (Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet), külön engedély alapján végeztük a kihelyezett kutatást, a hatósággal való egyeztetést követően.

A 2012. évi munkák során az egyesület kutatási programvezetője Pál Zsolt, a kutatásvezető Tarnai Tamás (V-43/2000), a kutatásvezető helyettes pedig Barta Károly (V-02/2000) voltak.

A kutatások fő célja idén a feltáró barlangkutatás volt, amely újabb barlangszakaszok megismerésére irányult. A stratégiai cél továbbra is Magyarország eddig még fel nem tárt, valószínűleg az egyik legnagyobb barlangrendszerének, a Vízfő-barlangrendszernek a

megismerése volt. A Vízfő-forrás mögötti barlangrendszer feltárásával számos újabb tudományos eredményre tehetünk szert és még jobban megismerhetnénk a Nyugati-Mecsek karsztfejlődését. A kutatások során nem csak a barlangok komplexebb megismerését, illetve a már ismert barlangok, járatszakaszok dokumentálását, hanem ezek állapotának megóvását és a védett értékek megőrzését is célul tűztük ki, valamint az év során a munkánkkal szolgáltuk ezen célok megvalósulását is.

Egyesületünk 2012-es évi kutatási programja értelmében havi gyakorisággal terveztünk kutatóhétvégéket (bár csak minden második valósult meg), valamint egy kéthetes nyári kutatótábort külön kiegészítő engedély alapján. Az év során a fő kutatási célpontok az engedélykérelmekben felsorolt barlangok közül főleg a Gilisztás-barlang volt. Itt az év második felében tevékenykedtünk. Bár kértünk engedélyt a szárazkúti nyelőkre, a Rumba-barlangra és a Jószerencsét-aknabarlangra, de ezekben állagmegőrzési és időszakos bejárást megvalósító munkálatokat végeztünk csak. A Jószerencsét aknabarlangban pedig a KEOP pályázat barlangkiépítési munkálataira is tekintettel kellett lennünk, itt nem végeztünk feltárást.

A barlangfeltárások során elsődleges feladatnak a jelenlegi végpontok további feltárását, járattágítását tekintettük. Másodlagos célként esetleges újabb végpontok felkutatását tűztük ki. További feladat volt természetesen a barlangokba beépített közlekedési és járatbiztosítási eszközök megfelelő állapotban tartása, karbantartása.

2. Feltáró kutatás a 2012-es évben

A 2012-es évben 5 alkalommal szerveztünk kutatóhétvégét, illetve megrendeztük a már hagyományosnak számító nyári barlangkutató táborunkat is. A hétvégi táborokra jellemzően kéthavonta, a nyári két hetes nagy munkálatra pedig egyszer az évben kerül sor. A feltárás során kézi szerszámokat, vödröket használtunk. Felszínre egyik alkalommal sem deponáltunk. A kutatók az egyes kutatási alkalmakon saját felelősségükre a kutatásvezető irányítása mellett tevékenykedtek, ügyelve a jogszabályi előírások maradéktalan betartására. Rendkívüli esemény a feltárások során nem történt, új barlangszakasz feltárására sem került sor. A kutatási munkálatokat és eredményeket az alábbiakban részletezzük.

2.1. 2012. március 15-16-17-18.

RÉSZTVEVŐK: Bauer Márton, Chikán Gábor, Csépe Zoltán, Muladi Beáta, Soltész Mátyás, Sági Adrienn, Tarnai Tamás

Az egyesületi közgyűléssel párhuzamosan tartottuk meg ezt a kutatótábort. Jellemzően a kutatási engedélyben szereplő barlangok bejárására, a téli időszakot követő ellenőrzésükre került sor a Gilisztás-barlang kivételével. A Trió-barlangban a végponti szifon tágítására is sort kerítettünk újból, amelybe a nagy árvizek jelentős mennyiségű hordalékot raktak le, eltömve ezzel a továbbjutást jelentő járatot. A kutatási alkalom során természetesen messze nem végeztünk a kitűzött feladatokkal, maradt az évre bőven tennivaló. A felszínen talált, mások által otthagyt szemetet is összegyűjtöttük és levittük a bejárt helyszínekről.

2.2. 2012. április 6-7-8.

RÉSZTVEVŐK: Baranyi Róbert, Bauer Márton, Csépe Zoltán, Kopasz Imre, Raisz Péter, Szűcs Diána, Sági Adrienn, Tarnai Tamás

Tovább folytatódott a Trió-barlang járattágítása a szifonban. Újra bejártuk azokat a barlangokat, amelyek a kutatási engedélyben szerepeltek, kivéve a Gilisztás-barlangot. A Trió-barlangban ellenőriztük a beépített létrákat és minden hulladékot eltávolítottunk. Megterveztük a nyári tábor és a Szuadó-barlang újbóli bejárását, különös tekintettel a KEOP keretében előttünk álló barlang felújítási munkák előkészítésére.

2.3. 2012. június 1-2-3.

RÉSZTVEVŐK: Baranyi Róbert, Bauer Márton, Csépe Zoltán, Kopasz Imre, Raisz Péter, Szűcs Diána, Tarnai Tamás

A Mecsek Háza volt a bázisunk. A Szuadó-barlang gátját javítottuk a tábor folyamán, valamint a Trió barlangban a száraz ág felé próbálkoztunk továbbjutással, de a rendkívül magas széndioxid miatt sajnos itt érdemi munkát nem tudtunk végezni a tábor alatt. Egy kisebb csapattal a Páfrányos-zsomboly bontását is végeztük, kisebb tágítást sikerült elérni.

2.4. Nyári kutatótábor, 2012. július 24. – augusztus 12.

RÉSZTVEVŐK: Ács-Kovács Milán, Baranyi Róbert, Baranyi Tamás, Bauer Márton, Bujdosó Éva, Chikán Gábor, Chikán Viola, Csépe Zoltán, Farkas Zsolt, Gyergyák Balázs, Keresztes Andrea, Kis László, Koltai Gabriella, Kovács Máté, Lukáts Lilla, Marosi Csilla, Milota Péter, Muladi Beáta, Nagy Géza, Pál Kató, Pál Zsolt, Pázmány Tünde, Sági Adrien, Schwarcz Dénes, Solymosi Imre, Szabó Bence, Szántó Gyula, Szigetvári István, Tarnai Tamás, Tóth Balázs, Tóth Zoltán, Várszegi Emese, Vincze Andrea.

A nyári kutatótábor elő-táborral kezdődött az első héttel, amikor néhány barlangkutató tartózkodott csak a völgyben és készítette elő a főtábort. Az főtábor július 27-én pénteken este indult. A táborban 10-15 fő tartózkodott rendszeresen. Július napjaiban a Szuadó-barlang bejáratának, amely hordalékokkal és finomszemű homokkal tömődött el, a kitisztítását végeztük el. Ezzel járhatóvá vált a bejárat. Szerencsére kisvíz volt, mert az orfűi-patak ebbe a barlangban nyelődik el, így az alacsony vízhozam mellett megtörténhetett a leszállás a barlangba. Itt még két üledék dugót kellett a műszakoknak eltávolítaniuk, így a barlang a Nagy-aknáig járhatóvá vált. A Nagy-akna létrája nem járható! HASZNÁLATA ÉLETVESZÉLYES! A 2013-ban tervezett KEOP pályázat keretében tervezzük ennek felújítását, addig a létrák használata TILOS! Augusztusban kezdtük el a Gilisztás-barlangban a munkálatokat, folyamatos levegőztetés mellett. A járatok tisztítása során keletkezett törmelék a Dübörgős-akna alján deponáltuk az aknafenek eredeti állapotának megfelelően, felszínre deponálás nem történt. Sikerült a Lábkaparós-szifont négykézláb járható méretűre kiszélesíteni, így a barlang eltömődött járatai ismét kényelmesen járhatóvá váltak, a további feltáró kutatás számára. A nyári tábor így rendkívül sikeres és eredményes volt.

2.5. 2012. október 19-20-21-22-23.

RÉSZTVEVŐK: Baranyi Róbert, Csurka Mária, Kis László, Pál Kató, Pál Zsolt, Rostás Attila, Sági Adrienn, Schwarcz Dénes, Tarnai Tamás

A kutatási engedélyben szereplő barlangokat jártuk be, de a KEOP pályázat miatt a kutatók a barlangkiépítési munkákba segítettek be, így egyéb barlangfeltárási tevékenységre nem került sor.

2.6. 2012. december 21-22-23.

RÉSZTVEVŐK: Baranyi Róbert, Kovács Bálint, Pál Kató, Pál Zsolt, Schwarcz Dénes, Tarnai Tamás

A Gilisztás barlangban végeztünk járattágítási munkálatokat a kutatás, de a KEOP pályázatos barlangfelújítás létrabeszerezési munkálatainak a megkönnyítésére.

3. Kutatási eredmények 2012-ben

Mivel 2012-ben új járatszakaszt, illetve barlangot nem sikerült feltárni, így jelentésünkhöz nem csatolunk foto dokumentációt, illetve térképet sem. 2012-ben jelentős tudományos célú kutatást a Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület nem végzett a kutatott barlangokban. A Gilisztás- és Trió- barlangokban azonban hőmérséklet érzékelő szondákat telepítettünk, amelyeknek az eredményei értékelés alatt vannak. A 2012. során elért eredményeket

3.1. Szuadó-barlang (4120-69)

2012-ben a barlang „felébredt Csipkerózsika álmából”, hiszen hosszú idő óta nem tudtuk látogatni, hiszen az Orfői patak vize belefolyt. Most a nyári tábor kitisztította az idők során eltömődött járatait és a Nagy-akna tetejéig járhatóvá tette a barlangot. Ezzel előkészítették a kutatók a KEOP pályázatos barlang felújítási munkálatokat is.

3.2. Gilisztás-barlang (4120-70)

2012. folyamán a fő feladatnak a Gilisztás barlang feltárását tekintettük, ennek jegyében telt a nyári tábor második fele is. Augusztust követően a járataiból mindent kitisztítottunk, hogy a bejárása kényelmesebb legyen. Sikeresen tisztítottuk ki a nagy árvizek által okozott feltöltődéseket, a barlang a Lábkaparós-szifont követő hasadék végéig, az ezt követő terem előtti részig ismét járhatóvá vált. A 2013. évben jelentős potenciál keletkezett ennek a barlangnak a további feltárásában, a munka és a megismerés folytatása előtt immár nincs barlangi akadály.

3.3. *Trió-barlang (4120-71)*

A barlangban a 2012. első félévében tartott táborok során tevékenykedtünk. A feltárási munka nem hozott új barlangi szakaszokat, nem sikerült előrébb jutnunk. 2012. november 30-ával a munkálatokat beszüntettük. Itt jövőre majd szintén a barlang felújítási munkálatok adnak feladatot egyesületünknek.

3.4. *Rumba-víznyelőbarlang (4120-92)*

2012. évben feltáró vagy tudományos célú kutatást a barlangban egyesületünk nem végzett, azonban az év során többször is ránéztünk, ellenőriztük az állapotát ennek, a bicikli út miatt oly fura helyzetben álló kis barlangnak. A jövőben klimatológiai és morfológiai mérésekre alkalmas lehet a barlang, jól példázva a Remeteréti-völgy kisebb víznyelőinek, illetve zombolyainak kifejlődését és alaktanát.

3.5. *Jószerecsét-aknabarlang (4120-97)*

A 2012. évi KEOP barlang felújítási munkálatok miatt ebben az aknabarlangban nem végeztünk feltáró munkát.

3.6. *Páfrányos-zomboly (nincs még kataszteri száma)*

Egy kisebb csapattal a Páfrányos-zomboly bontását is végeztük az év során, de csak kisebb tágítást sikerült elérni.